No. 45. 1845.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 14 April.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

De houding der Tweede Kamer jegens de natie.

III.

Een' derden algemeenen grond van afkeuring des ontwerps vond de meerderheid, altijd en doorgaande bestaande uit 32 leden, in de *strekking* van hetzelve. — Naar haar aanzien waren de voorstellers *vooreerst* veel te ver gegaan, — doordien zij niet genoeg hadden in acht genomen het behoud van nationale instellingen, op geschiedkundige herinneringen gegrond en waaraan de landzaat gewoon was; — hadden zij *ten andere* te veel aan de nadere regeling der wet overgelaten; — en wierden er *eindelyk* geene genoegzaam afdoende bezuinigingen door daargesteld.

In het algemeen kan ook ten aanzien van al deze bezwaren de vraag worden gedaan: waarom wees dan die meerderheid niet aan *hoever* er naar haar inzien had moeten worden gegaan? — *welke* instellingen, om den wille zoowel van geschiedkundige herinneringen, als van de gewoonte van den landaard, dan geenerlei verandering behoorden te ondergaan? — *wat* zij al dan niet aan de wet wilde overlaten? en *welke meerdere* bezuinigingen zij boven de voorgeslagene zou verlangen?

Wel verre van zich omtrent dit alles uit te laten, bewaart de afkeurende meerderheid *of* een diep stilzwijgen; *of* wel predikt zij, in de bijzonderheden tredende, niets dan *behoud, schier onvoorwaardelyk behoud van hetgeen bestaat!*

Kan die houding intusschen op *goede trouw* heeten te rusten? — Wij mogen het in gemoede afvragen: hoe kon de meerderheid de voorgeslagen bezuinigingen b. v. *onygenoegzaam* noemen, terwijl zij er in het geheel *geene* wil? Hoe kan zij klagen over een' te uitgebreiden omvang der gewone wetgeving, als zij zelve niet aan de hand geeft de wijzigingen, die zij dan zou meenen te moeten daarstellen als een meer duurzaam *grondwettig* bestanddeel? En hoe kan zij eindelijk aan geschiedkundige herinneringen en de *quasi* gewoonte van den landzaat hechten, als zij zelve, *alle* verandering keerende, er voor uitkomt, dat *alles*, dat de geheele regerende grondwet, op die *beide* grondslagen zou rusten? En hoe al wederom is die houding overeen te brengen met den *wensch* van herziening door de meerderheid geuit?

Inderdaad ligt ook in de aanhaling van deze bezwaren nopens de *strekking* een duidelijk en onmiskenbaar blijk, dat het was veinzerij en misleiding des volks, den *wensch* van herziening te uiten; — en dat het geheele verslag slechts op een enkel beginsel berust, dat van *onwil om iets grondwettigs te wyzigen*; ja! dat het *sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas* de *eenige* drijfveer was in het geheele zoogenaamde onderzoek.

En hoe inderdaad wordt dan ook die houding bemanteld? Slechts één voorbeeld is er gekozen om als bewijs te dienen van de overdrijving, die het voorstel zou medebrengen. Het geldt de ontbindbaarheid der Kamer en de gelijktijdige aftreding van een derde der leden. Alle andere constitutioneele Staten zou men daarin in vrijzinnigheid zijn voorbij gestreefd, door, *naast* die jaarlijksche aftreding van een derde, het beginsel te stellen van ontbindbaarheid; en bovendien zou door die jaarlijksche aftreding telken jare de minderheid in eene meerderheid kunnen worden veranderd en zoodoende alle stabiliteit van regeringshandeling onmogelijk worden gemaakt.

Wat dezen laatsten grond betreft, mogen wij wel vragen, of de meerderheid dan gedroomd heeft, toen zij dien aanvoerde? Immers ook *thans* treedt jaarlijks een *derde* der Kamer af en kan alzoo *telken jare* door de tegenwoordige 500 kiezers in den lande de minderheid in eene meerderheid worden veranderd. En is dan nu alle stabiliteit van regeringshandeling onmogelijk? Men zou zeggen naar het oordeel der meerderheid ja! En toch wil zij in dit opzigt geenerlei verandering hoegenaamd! Zoo moet men zich wringen en plooijen en met zich zelve in strijd geraken als men voorshands gezind is iets af te keuren en te verwerpen, *quand même!*

En wat is er nu van den anderen grond, de voorbijstreving van alle constitutioneele rijken in vrijzinnigheid door naast die jaarlijksche aftreding te stellen de ontbindaarheid?

Vooreerst is het een fraaije reden van afkeuring, te zeggen, gij streeft alle anderen in vrijzinnigheid voorbij! Dat wil zooveel beteekenen als « *Nederland vryzinniger dan eenig ander land, horreur, horreur, horreur!* Het moet achterlijk blijven. Het mag geen voorbeeld wezen van vooruitgang voor anderen. Het mag niet zelfstandig handelen. En dat zegt eene meerderheid die aan geschiedkundige herinneringen wil *schijnen* te hechten en die eene natie moet heeten te vertegenwoordigen, welke eenmaal in *Europa* aan het hoofd stond en het voorbeeld gaf van staatkundige vrijheid en staatkundige verlichting! Ziet gij het landgenooten: hoe domperij en geest van achteruitgang in uwe gewaande vertegenwoordiging den boventoon voeren? — Nog eenige jaren heerschens der oligarchie welke u regeert, en de weinige veerkracht, die zij nog niet heeft kunnen vernietigen, hoe luttel zij ook reeds moge wezen, is eens en voor altijd vernietigd en alle kracht is u benomen, u boven den overmoed te verheffen der aristocratische partij, welke den scepter voert!

Maar nu de reden zelve. Het is waar; in de meeste constitutioneele staten wordt het beginsel gehuldigd eener *algemeene* periodieke aftreding der *gansche* vertegenwoordiging boven eene jaarlijksche en gedeeltelijke; — maar niettemin bestaat schier overal, naast *die* aftreding het beginsel van ontbindbaarheid. — Of nu die aftreding is partieel of integraal is intusschen vrij onverschillig. Genoeg is het, dat zij, hoe dan ook ingerigt, nergens als eene reden heeft gegolden, om de ontbindbaarheid *naast* en *met* haar te verwerpen. En waarom zou het dan zooveel vrijzinniger zijn, die ontbindbaarheid daarom hier te lande als onaannemelijk te beschouwen? — Ja, waarin ligt die geweldige voorbijstreving van alle anderen in vrijzinnigheid, waarvoor de meerderheid zoo beducht schijnt? Inderdaad is zij geheel hersenschimmig. — Of die aftreding is partieel of integraal, het doet niets ter zake. De ontbindbaarheid is zeer goed met *elke* aftreding overeen te brengen. En het verslag beweert ook niet het tegendeel. Het zoekt, zoo als men zegt, slechts *spykers op laag water*. Dat is alles. En wil men er, behalve het aangevoerde, een bewijs van: men had dan slechts zich te verklaren *tegen* eene partieele aftreding en eene *integrale* voor te staan; en de harmonie van de ontbindbaarheid met hetgeen elders bestaat, als men daarop dan zoo gesteld was, ware geheel voldongen! — Maar de afkeurende meerderheid zegt liever niets, en de reden is eenvoudig: zij wil *geene* verandering hoegenaamd. — Overal komt *de aap uit de mouw!* Och! dat men het stomme dier toch slimmer had weten te verbergen!

NIEUWSTIJDINGEN.

ZWITSERLAND.

LUCERN, den 4. April. Uit nadere opgaven blijkt thans dat het verlies der op ons afgekomen vrijkorpsen niet minder dan 300 aan gesneuvelden en 1730 aan gevangenen bedragen heeft. Overigens is het maar al te waar, dat de laatsten van de zijde der onzen de ergste wreedheden hebben ondergaan. Eene menigte van dezelve is op de plaats zelve, zonder erbarming, doodgeschoten. Te naauwernood werd hun tijd gegeven tot het doen van een kort gebed. Er waren er, die tot 20,000 franken losgeld beloofden, maar te vergeefs. Aan hen, die men in het leven heeft gespaard, heeft men al hunne kostbaarheden ontroofd, en de officieren hebben die onder de soldaten uitgedeeld. Den 2. dezer is met de gevangenen, ook zelfs met de gekwetsten en met den buit, een zegenpralende optogt voor het regeringsgebouw alhier gehouden.

Onder de gesneuvelden telt men uit Aargau alleen 50 personen, en onder deze vele huisvaders, welker nagelatene kinderen meer dan 120 bedragen. De 3 gebroeders *Renold* en hun zwager de heer *Hemeler* sneuvelden alle vier bij de verdediging van hun stuk geschut.

— In Geneve hebben den 4. April wanorden plaats gehad, nadat het verlies der Radicalen tegen Lucern bekend was geworden. De verbittering tegen de Jesuiten is zeer groot. De rust is in Geneve echter gehandhaafd, en een opstand voorgekomen.

DUITSCHLAND.

— Men schrijft uit Mainz, 2. April. — Wij zien hier een crimineel proces te gemoet, dat, wat het ingewikkelde betreft, niet voor dat van *Bletry* zal hebben onder te doen. Op den avond van 10. Februarij, verliet de horologiemaker *Jacob Neef*, die overigens zijn bestaan vond in het uitleenen van gelden op wissels en panden, zijne woning, en werd sedert dien tijd niet weder gezien. Daar het bekend was, dat hij nooit uitging, zonder al zijn gereed geld bij zich te dragen, en er bovendien geen reden denkbaar was, waarom hij de hand aan zijn leven zou geslagen hebben, kwam men op het vermoeden, dat hier eene zware misdaad gepleegd was. De verdenking viel het eerst op een vrouwspersoon, waarmede *Neef* in verschillende betrekkingen gestaan had. Het onderzoek leidde hier echter tot geen het minste resultaat, en men wanhoopte reeds op het spoor van den vermisten te zullen komen. Eergisteren evenwel vond men op eene vergeten plaats, achter aan den tuin van het militaire Casino, in welks nabijheid verscheidene slechte huizen zijn, een koffer staan. Men opende denzelven en vond daarin een verschrikkelijk misvormd lijk. De gelaatsspieren waren ontbonden, de neus afgesneden, de oogen uitgestoken, terwijl het ligchaam over het algemeen de sporen droeg, van met geweld in den koffer te zijn gestuwd. Aan de pels en de overige kleedingstukken werd het lijk voor dat van den vermisten horologiemaker herkend. De koffer bleek te behooren aan den kastelein van het Pruissische Casino, en deze omstandigheid leidde door een zamenloop van andere indicien tot eenen in dit etablissement aangestelden Kellner, die ook reeds in verzekerde bewaring gebragt is. Deze gebeurtenis heeft hier onder de bevolking eene buitengewone spanning teweeggebragt, die slechts door den jammer en de ellende der overstrooming, eene andere rigting genomen heeft.

BELGIE.

— Een voorval, zoo zonderling en zeldzaam dat het waarschijnlijk geen voorbeeld heeft, heeft te Dison plaats gehad. Daar leefden op hun gemak twee echtelingen van 60 jaren. Reeds lang was de vrouw ziekelijk; de man, integendeel, bezat alle kracht en gezondheid. Daar zij geene kinderen hadden en de vrouw onlangs een erfdeel had bekomen, werd er natuurlijk onder hen van testamentaire schikkingen gehandeld. Verscheidene malen was hierover gesproken, doch men kon het niet eens worden, omdat de man vroeg dat de langstlevende het gansch vermogen in eigendom zou behouden, terwijl de vrouw verlangde dat hij het slechts in togt zou bezitten. Nu onlangs stemde de vrouw toe, en alles werd notarieel geschreven. De voorledene week was de staat der vrouw zoodanig verergerd, dat men alle hoop tot genezing had opgegeven, en dat men elken stond haren laatsten snik verwachtte. In dien uitersten oogenblik, treedt de man in de kamer zijner vrouw, die door verscheidene personen was omringd, werpt eenen treurigen blik op de lijdende en roept uit: « Nooit heb ik haar zoo ziek gezien!" Toen begaf hij zich naar beneden en .... viel dood!!! Eenige oogenblikken daarna gaf de *overlevende* den laatsten adem.

NEDERLANDEN.

UTRECHT, den 9. April. In Mei e. k. zullen de eerste 50 volkplanters-gezinnen, onder geleide der HH. *van den Brandhoff* en *Copyn*, zich naar Suriname inschepen. De schepen zullen (ten einde de besmetting met de begrippen van slavenhouders en allen ongunstigen zedelijken invloed te voorkomen), zonder Paramaribo aan te doen, onmiddellijk de rivier Saramacca binnenloopen en naar de plantaadje Voorzorg stevenen, alwaar de rivier diep genoeg is voor de zwaarst geladen koopvaardijschepen. Daar vinden de aankomelingen hunne woningen gereed, hunne akkers gedeeltelijk met bananen bezet, de noodige runderen en trekvee, alsmede pluimgedierte, een weinig huisraad en landbouwgereedschappen. Daar zij zich echter niet bloot met bananen voeden kunnen en de overgang tot het gebruik van keerkringsvruchten niet te spoedig moet zijn, zal er hun gedurende de eerste maanden door het koloniaal gouvernement vleesch, zout, azijn, koffij, rijst, meel en olie verstrekt worden. Aanvankelijk zal zich de groote kultuur vooral tot den tabak bepalen. De conceptreglementen van inwendig bestuur, door het koloniaal gouvernement ter hoogere approbatie herwaarts gezonden, ademen in het algemeen een' vrijgevigen geest, die eene voldoende vrijheid aan de kolonisten laat, om zich naar eigen keuze en onbelemmerd te kunnen ontwikkelen. De kolonisten zijn bij voorkeur uit den landelijken stand genomen, doch onder hen zijn lieden, die alle voor de eerste

nederzetting onontbeerlijke landwerken en ambachten verstaan. Hun zijn toegevoegd 40 jongelieden van beide kunnen, waaraan de Regering vrije overvaart en uitrusting, eene jaarwedde van ƒ 150 en, in geval van huwelijk, een uitzet van ƒ 50 toegekend heeft. De plaats der gehuwden zal alsdan telkens door jonge lieden uit het moederland aangevuld worden. Het kroost, dat reeds bij de geboorte door de tropische zon beschenen wordt, zal het best aan die luchtstreek zich gewennen. Bij de keuze der kolonisten is in de eerste plaats op zedelijkheid en gezondheid gelet. De woningen van de directeuren, den geneesheer en den onderwijzer worden in het moederland getimmerd, alsmede het kerkgebouw, waarin aanvankelijk tevens school gehouden zal worden. (*Avondblad.*)

ARNHEM, den 9. April. Het verheugt ons, te vernemen, dat het petitioneren om de grondwets-herziening nog niet ophoudt. Het onderstaande adres, dat door den burgemeester, de assessoren en al de leden van den raad der gemeente Duivendijke en de notabelste ingezetenen is onderteekend, is aan de Tweede Kamer toegezonden:

« EDEL MOGENDE HEEREN!

« Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, alle inwoners van de gemeente Duivendijke, provincie Zeeland.

« Dat zij door de ondervinding, meer en meer eene bevestigende overtuiging erlangen, van het onvolkomene en gebrekkige onzer staats-instellingen, zij alzoo de noodzakelijkheid eener herziening en verbetering derzelve hoogst nuttig, en speciaal den wensch bij deze uitdrukken, dat daaraan moge voldaan worden. Dat zij zich met het daartoe door de heeren *Thorbecke*, *Luzac*, *van Dam van Isselt*, *van Rechteren*, *de Kempenaer*, *Storm*, *Wichers* en *van Heemstra*, gedane voorstel aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangeboden ontwerp van grondwet vereenigen en met zulke verbeterde wijzigingen als Hun Edel Mogenden noodzakelijk en wenschelijk achten te zijn." (*Arnh. C.*)

— De timmerman *Klinkert*, te Zwolle, heeft van den Minister van Kolonien den last ontvangen eene kerk te bouwen, welke geheel uit hout vervaardigd, daarna uit elkander genomen en tegen de maand Augustus naar Suriname vervoerd zal worden.

— Den 7. dezer des avonds te 7½ ure, is te St. Michiels-Gestel eene boerenwoning een prooi der vlammen geworden; vijf koebeesten, bouwmansgereedschappen en den inboedel zijn verbrand.

— Het water op onze rivieren blijft voortdurend vallende.

— Men schrijft van den Helder van den 8. dezer:

« De ingezetenen dezer gemeente en alle de zich hier bevindende officieren der zee- en landmagt mogten zich verheugen in het bijwonen van eene zeer belangrijke gebeurtenis, welke nimmer hier te voren heeft plaats gehad. Het door den Hoofd Ingenieur der Marine, den Heer *P. Schuyt*, aan 's Rijks werf alhier, gebouwde schoonerschip *Banka* werd dezen morgen met het beste gevolg te water gelaten, en onmiddelijk in 's Rijks dok gehaald, ten einde er de masten in te zetten en verder op te tuigen; zijnde dit nieuw oorlogschip bestemd, om onder bevel van den luit. ter zee 1e kl. *van Voss* naar Oost-Indiën te vertrekken."

Ingezonden Stukken.

Slechts weinige dagen geleden verscheen te Amsterdam, bij J. F. SLEIJER, in het licht: » de regering en de natie sedert 1672 tot 1795; ontwikkeling van staatsregtelijke theorien, door Mr. G. W. VREEDE, Hoogleeraar te Utrecht." Belangrijk is die uitgaaf in dezen tijd, want menige wenk wordt daar de regering gegeven, die niet onopgemerkt kan en mag gelaten worden; er zijn onderwerpen aan de hand gedaan, om lang, ernstig en bedaard over na te denken, en dit geschied door weinig te zeggen maar door den lezer bekend te maken met theoriën van mannen, waarop ons vaderland steeds trotsch zal zijn; theoriën, in die tijden met de noodlottigste gevolgen niet toegepast, wier toepassing thans zoozeer noodig is. Die zich aan anderen spiegelt, spiegelt zich zacht. Den lezer van dit blad mag dit werkje niet onbekend blijven; ofschoon de schrijver in zijne inleiding zegt: » de uitgave van dit geschrift heeft geenszins ten doel, in de gewigtige oogenblikken, welke wij beleven, het gebied der wetenschap te verlaten." Juist het genus der wetenschap is thans zoo betreurenswaardig. » Maar de schrijver, geroepen tot het onderwijs van het Nederlandsche staatsregt, *en getuige van de pogingen van sommigen om met verwijzing tot de lessen der geschiedenis de door zoo velen gewenschte verbetering onzer staatsinstellingen te beletten*, achtte het zijn duren pligt, de *geheel verschillende uitkomst van zyne studiën* te doen kennen. — Deze gaf hem de overtuiging, dat onloochenbare gebreken — vóór het te laat zij — moeten worden weggenomen; dat de veronachtzaming dier waarheid, na de Nederlandsche republiek meer dan eens op den rand des afgronds te hebben gebragt, haar eindelijk den ondergang berokkende."

Dat studie der geschiedenis verschillende uitkomsten kan opleveren, zag ik duidelijk in het voorloopig algemeen verslag omtrent het voorstel der grondwetsherziening. Een gedeelte onzer volksvertegenwoordigers beweerde dat het behouden der standen overeenkomstig de geschiedenis was. Ik heb getracht uit de geschiedenis, grondig bestudeerd zoo als ik vermeen, aan te toonen in No. 9 van dit blad, dat de adel geen politische stand kan zijn, en indien wij dan het vervolgene nagaande de gevolgen eens beschouwden van het handhaven van den adel als politische stand, welk onderscheid van uitkomst zouden wij dan ook daarbij even als in het verhandelde verkrijgen! Het smart ons, dat de Hoogmogende Heeren de gronden van het oordeel deswegens niet opgaven; wij hadden dan gezien wie dwaalde; overtuiging was dan mogelijk. Doch wij zullen den heer VREEDE volgen; » Eene naauwgezette beoefening der geschiedenis leidt tot verdraagzaamheid. Zij leert, dat niet aan geheime drijfveeren, niet aan personen moet worden toegeschreven, wat slechts aan de vertraagde herziening der staatsregeling te wijten was." Belangrijke les! » De ruwe schets, die de schrijver ontwierp, scheen vatbaar voor menige aanvulling, moge van zijn onpartijdig onderzoek de blijken dragen." — Haar was nu in 1814 en 1815 de bedoeling der ontwerpers van de grondwet, dat men geheel van den arbeid zoude rusten? Wilde HOGENDORP stilstand, of achtte hij niet de aankweeking van een *public spirit* noodzakelijk? Was bij niet door mannen, die in den loop der revolutionnaire tijden in 's lands zaken waren gekomen, bewogen geworden, nieuwe instellingen aan te nemen, welke de oude overtroffen? Stelde niet de grondwet van 1815 de openbaarheid der zittingen van 's lands vergadering vast, die evenmin als het regt van petitie en de vrijheid van drukpers, in de staatsregeling van het vorig jaar gelezen werd? Waarom werd *het elfde hoofdstuk, van veranderingen en bijvoegselen uit* HOGENDORP's *schets* overgenomen in de beide staatswetten; aan welke zij het aanzijn gaf? Waarom anders, dan omdat » de tijd alles verandert en wijzigt." « Twintig jaren zijn verstreken, sedert HOGENDORP met alle vrijmoedigheid en uitvoerigheid de gebreken, door hem in de grondwet ontdekt, aanwees." Het oordeel van eenen HOGENDORP kan nimmer te veel besproken worden, zijne werken verdienden in een ieders handen te zijn; doch wat zoude het baten, zoo zijne wenken ook heden niet werden opgevolgd? Ja te regt zeide de minister VAN HALL van hem, dat hij ten behoeve van het vaderland den kelk van verdriet en hartzeer tot op den bodem geledigd had. Het klinkt vreemd, in den mond van den minister. Wij danken God, dat HOGENDORP van hier genomen is, aan éénen kelk had hij genoeg. De zelfsvoldoening, te kunnen zeggen: ik heb gewaarschuwd, zoude niet bij hem opgewogen hebben tegen de liefde voor het vaderland. Geen wonder dat ook bij den Hoogleeraar VREEDE, HOGENDORP zoo hoog aangeteekend staat. De inleiding eindigt met de woorden van Hollands laatsten Raadpensionaris VAN DE SPIEGEL: » Nooit heeft men gezien, dat gebreken in de regering zich van zelf herstellen, maar integendeel, aan zich zelf overgelaten, verergeren zij van dag tot dag en verspreiden haren verderfelijken invloed door het geheele bestuur, en men geraakt eindelijk zoo verre verzeild, dat de *harde remediën*, die alleen voor zulke kwalen overblijven, bijna zoo gevaarlijk zijn als de kwalen zelfs." Vurig wenschen wij dat nimmer dit gezegde uit het oog zal of behoeft verloren te gaan! Eene zware verantwoording drukt op onze volks-vertegenwoordigers.

Het werk is in vier tijdvakken verdeeld, door de geschiedenis steeds bij eene beschouwing der staatsgesteldheid van ons land aangewezen. Het eerste loopt van 1672 tot 1702 en voert als hoofd: Algemeene verslagenheid en verwarring. — Verheffing van WILLEM III tot Stadhouder. — Dertig-jarig bestuur zonder staatshervorming. — Het tweede van 1702 tot 1747. Dood van WILLEM III. Staatsregering, onlusten in Gelderland, Zeeland, Utrecht en Overijssel, wegens de Magistraats-bestelling. — Oude-Nieuwe stulp — (tusschen) plooi. — Wederwerking der onderdrukte gemeente. — Het derde tijdvak 1747—1778. Stadhouderlijk bewind. WILLEM IV. Minderjarigheid van Prins WILLEM V. Prinses ANNA, Gouvernante. Voogdij van Prins WILLEM V, door de Prinses Gouvernante opgedragen aan den Hertog VAN BRUNSWIJK en acht Heeren benoemd tot het werk der educatie. WILLEM V meerderjarig. Terwijl eindelijk het vierde tijdvak, 1778 à 1795, in twee afdeelingen gesplitst wordt, de eerste afdeeling de tweespalt tot 1787 en de tweede het Stadhouderschap hersteld — vernietigd.

De heer VREEDE maakt ons nu in die tijdvakken bekend met het oordeel van de meest geachtste en verstandigste mannen dier tijden. Zoo begint het eerste tijdvak terstond met het oordeel van ULRIC HUBER, over de oorzaken van het verval der republiek. — Onkunde der beginselen van het staatsregt en der binnen- en buitenlandsche aangelegenheden. — Verkeerde opvoeding. Woorden, die waarlijk in onze tijden ook wel in overweging mogten genomen worden. Wij vragen alleen, kunnen de Hoogleeraren niet voor die gebreken gedeeltelijk zorgen? De heer VREEDE zal toch wel willen toestemmen dat ook in Utrecht den titel van doctor juris romani en hodierni gegeven wordt aan menigeen die schijnen te meenen dat de studiën alleen dienen om geestelijken, pleiters en geneesheeren te vormen; dat toekomstige regeringsleden kunnen volstaan met » bon sens naturel, mais peu de sens acquis." In Utrecht zal dit evenzeer zijn als in Leiden. In onzen tijd hoorden wij daar dikwerf dergelijke redeneringen van zoons van zoogenaamde diplomaten, die later, hetzij hier, hetzij in de Overzeesche Bezittingen, bedieningen ontvingen. De gebreken in het stemregt in Vriesland werden door HUBER niet voorbijgezien. Verder worden wij herinnert aan de redevoeringen van NIODT en PERIZONIUS. Toen ook begrepen zij de natuurlijke vrijheid zoo min mogelijk te besnoeijen; het heil van den staat, aller welzijn door de regering te bevorderen, dat de overheid slechts tot dat einde is ingesteld, en dat godsdienstige begrippen vrij van allen dwang moeten zijn; deze toch aan banden te willen leggen is even ongerijmd als onregtvaardig.

Merkwaardig is de klagt (pag. 17) van SIMON VAN SLINGELANDT, sedert 1690 Secretaris van den Raad van State, over de door WILLEM III verzuimde staatshervorming.

De nadeelen van het verzuimen daarvan, ook in die tijden, wordt krachtig aangetoond.

Die zich aan anderen spiegelt spiegelt zich zacht!!

Het tweede tijdvak herinnert onder anderen aan het verwijt over de oppervlakkige kennis der aanzienlijken en hunne minachting voor grondige letteroefeningen, ook van PERIZONIUS. Geen staatsman kan daar buiten, en toch?

Nu worden SLINGELANDT's staatkundige geschriften aangehaald (pag. 22). » Verfranschte zeden, schuldenlast, — onderhoud van eene gedachte landmagt. Gevolgen van die buitengewone inspanning. — Erkende behoefte aan eene hervorming; alles vorderde redres."

Teregt zeide de wijze koning SALOMON, er is niets nieuws onder de zon. (*Vervolg hierna.*)

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 12. April. Sedert den 10. dezer zijn alhier ter reede gekomen.

Voor Antwerpen bestemd:

Maria Oletta, J. Johansen, Cowes, katoen; le Gustave, P. Durand, Libourne, Radkoja, D. Bradhering, Bordeaux, beide wijn.

Voor Brussel bestemd:

Aurora, H. F. Muller, Messina, fruit.

BATH, den 8. April. Gedurende de maand Maart 1845, zijn aan het kantoor van In- en Uitklaring, Expeditie en betaling alhier, de navolgende schepen

Ingeklaard: 4 met ballast, 2 met hout en houtwerk, 1 met meubelen, 1 met kalk, 8 met steenkolen, 4 met stukgoed, 2 met zinkdeen, 21 ledig. Te zamen 43 schepen, waarvan 25 onder Nederlandsche en 18 onder Belgische vlag; alsmede 56 ledige visch- en mosselschuiten en 2 stoombooten.

Uitgeklaard: 1 met aardappelen, 1 met jenever, 30 met garst, 4 met haver, 4 met boonen, 1 met hooi, 1 met kaf, 1 met riet, 5 met stukgoed, 4 met haring en zoutevisch, 1 met passagiers en 3 ledig. Te zamen 54 schepen, waarvan 43 onder Nederlandsche en 11 onder Belgische vlag; alsmede 53 geladen visch- en mosselschuiten en 3 stoombooten.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BEEKEN.